

טעימה בין קידוש לעיקר סעודה

שוע"ר סי' כה

יח כבר ביארנו שאסור להפסיק בדיבור בין תפילין של יד לתפילין של ראש, ואם הפסיק אזי אין ברכת תפילין של יד עולה לתפילין של ראש וצריך לברך על תפילין של ראש.

שוע"ר סי' מו

א מאה ברכות שחייב כל אדם לברך בכל יום ויום מערב ועד בקר כמו שתיקן דוד המלך עליו השלום ... ובשבת חסרו מג' תפלות ל"ו ברכות ... צריך למלאותן בפירות ומיני בשמים. ואם אין לו יכוין וישמע ברכות הקוראין בתורה והמפטיר ויענה אחריהן אמן.

שוע"ר סי' קעח

א היה אוכל בחדר זה ונטל המאכל בידו והלך לחדר אחר לאכול, צריך לחזור ולברך ... ואם מתחלה כשבירך בחדר זה היה בדעתו לשנות מקומו מחדר לחדר באמצע אכילתו ... אין צריך לחזור ולברך. והוא שיהיו שני החדרים בבית אחד אבל מבית לבית או אפילו מבית לחצר אין דעתו מועלת כלום.

שוע"ר סי' רטו

ד אסור לגרום ברכה שאינה צריכה, כגון כל שני דברים שיכול לפוטרים בברכה אחת אסור לגרום שיצטרך לחזור ולברך, כגון שיפסיק בנתיים בשיחה או בדבר אחר הגורם שיצטרך לחזור ולברך. ואפילו בשבת שחסרו הרבה ברכות ממנין ק' ברכות שחייב אדם לברך בכל יום, אסור לגרום ברכה שאינה צריכה כדי להשלים לק'. במה דברים אמורים כשיכול לפטור ב' דברים בברכה שהיא מיוחדת לשניהם, אבל אם היא מיוחדת לדבר אחד אלא שיכול לפטור בה גם השני בתורת טפלה, טוב יותר להרבות בברכות.

ה לפיכך אם הביאו לו פירות בתוך הסעודה טוב יותר להניחם לאחר ברכת המזון, כדי שיברך אחריהם ברכתם האחרונה המיוחדת להם, ולא יפטרם בברכת המזון שאינה מיוחדת להם ואינה פוטרם אלא משום שהם נחשבים מכלל הסעודה ... ויש חולקים. ויש להחמיר כסברא הראשונה, ובפרט בשבת ויום טוב כדי להשלים ק' ברכות יש לו להניחם לאחר ברכת המזון להשלים בהם.

שוע"ר סי' רמט

ה אסור לקבוע בערב שבת סעודה גדולה של משתה שאינו רגיל בה בימי החול, מפני כבוד השבת, שעל ידי שמרבה באכילה ושתייה בערב שבת אפילו בבוקר יותר מדרכו בשאר ימות החול לא יוכל לקיים סעודת שבת שבליה כראוי.

ו במה דברים אמורים בסעודת הרשות, או אפילו סעודת מצוה אלא שאין זמנה בערב שבת, שיכול לדחותה ליום אחר ולעשות הסעודה באותו יום. אבל אם זמנה היום, כגון סעודת מילה וסעודת אירוסין ונשואין ... מותר לעשות הסעודה גם כן בו ביום, ואם אחר כך לא יוכל לקיים סעודת שבת שבליה, אין בכך כלום, כיון שזוהי גם כן סעודת מצוה.

ט סעודה שרגיל בה בימות החול דהיינו סעודה קטנה שאינה של משתה, מן הדין מותר לאכלה בכל היום אפילו סמוך לחשכה, אבל מצוה להמנע מלקבועה מתחלת שעה עשירית ואילך, כדי שיכנס לשבת כשהוא תאב לאכול ויאכל סעודת שבת לתיאבון. אבל לאכול ולשתות בלי קביעות סעודה אינו נמנע בערב שבת ובערב יום טוב עד שחשיכה דהיינו עד בין השמשות.

י אבל לאחר שחשכה ... מצוה להמנע מלאכול שום דבר ... לאחר שקידש על הכוס קודם אכילת עיקר סעודת שבת דהיינו מלחם שמברכים עליו המוציא ... לפי שאם יאכל ממאכל אחר קודם אכילת הלחם לא יאכל הלחם לתיאבון (ומכל מקום אין למחות ביד המקילין, כיון שמן הדין אין חיוב גמור לאכול סעודת שבת לתיאבון כמו שנתבאר).

יא במה דברים אמורים כשאוכל אותו מאכל קודם הסעודה מחמת שחפץ ומתאוה לאוכלו קודם הסעודה ולא בתוך הסעודה. אבל אם מה שאוכלו קודם הסעודה הוא מחמת שרוצה להשלים מאה ברכות ... יש בזה (איסור גמור מן הדין שאסור לגרום חיוב ברכה כשאפשר לפוטרה בברכה אחרת כמו שנתבאר בסי' [ר"ט"ו]. ועוד יש) איסור במה שמקדים ברכת אותו מאכל לברכת הלחם שברכת הלחם קודמת לכל הברכות ... משא"כ כשאוכלו קודם הסעודה מחמת שאינו חפץ ומתאוה לאכלו כלל בתוך הסעודה אלא קודם הסעודה, אזי אינו צריך כלל להקדים לפניו ברכת הלחם.

קונטרס אחרון שם ס"ק ד

הוזקקתי לכך לפי שהמנהג **פשוט לאכול מיני מתיקה ומרקחת קודם הסעודה** ולא מיחו בהם רבנן קשישאי ... ויצא דינו של של"ה ברור לפי דעת הרא"ש וטור ושו"ע החולקים על התוס', וכן הוא גם כן דעת רבינו קלונימוס ואור זרוע ודרכי משה כאן, מהר"ם גלאנטי וספר הזכרונות ובעל כנסת הגדולה שהעתיקים. **הילכך הסומך על כל הני רבוותא נגד המ"א אין מזחיחים אותו.**

שוע"ר סי' רעג

ה צריך לאכול במקום הקידוש לאתער אחר הקידוש, אבל אם לא אכל עד לאחר זמן, לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולקדש קודם שיאכל, ואין חילוק בין זמן קצר לזמן ארוך ... אם יצא בינתיים, צריך לחזור ולקדש.

ז הורו הגאונים, שזה שאמרו חכמים אין קידוש אלא במקום סעודה, אין צריך שיגמור שם כל סעודתו אלא אפילו אם אכל כזית או אפילו כזית מחמשת המינים שמברכים עליהם בורא מיני מזונות, או ששתה רביעית יין מלבד כוס הקידוש יוצא בזה ידי קידוש במקום סעודה, ויכול לאכול אחר כך הסעודה במקום אחר, בין מיד בין לאחר זמן.

סדר ברכת הנהנין פרק ג

יא מי שאוכל לפת למתק השתיה ששתה כבר, הרי הפת טפלה למשקה ואין צריך לברך עליה.

יד ומדת חסידות אפילו באוכל למתק השתיה ששתה כבר, **לטעום תחלה ממנו מעט כדי לברך לפניו ברכה המיוחדת לו** ... כדי להרבות בברכות, כי לעולם ירבה אדם בברכות הצריכות וימעט בשאינם צריכות ... ולא צוו למעט אלא כשיכול לפטור שני דברים בברכה אחת המיוחדת לשניהם.

סדר ברכת הנהנין פרק י

ב וכל זה כשרוצה לאכול משתיה, אבל אם אינו רוצה לאכול אלא מאחת מהן, יברך עליה ואין לו לחוש להשנית, אף על פי שהיא מוקדמת בפסוק והיא חשובה וחביבה עליו.